

1 ponedjeljak, 23.09.2002.
2 [Rasprava o privremenom puštanju na slobodu]
3 [Otvorena sjednica]
4 [Optuženik je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 11.02h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Međunarodni krivični Sud za bivšu
7 Jugoslaviju otvara zasedanje. Izvolite sestti.
8 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Dobro jutro, dame i gospodo.
9 Molim sekretara da najavi predmet.
10 TAJNIK: [simultani prijevod] Ovo je predmet IT-95-11-PT, *Tužilac protiv*
11 *Milana Martića*.
12 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Hvala. Molim da se strane predstave,
13 prvo Optužba.
14 GĐA UERTZ-RETZLAFF: [simultani prijevod] Optužbu zastupamo gospodin Alex
15 Whiting i Hildegard Uertz-Retzlaff.
16 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Hvala, a Obrana?
17 G. KASTRATOVIĆ: Odbranu zastupam ja lično kao branilac, i potom moj
18 asistent Marko Kastratović, dakle Strahinja Kastratović i Marko Kastratović. To
19 je sve.
20 SUDAC LIU: Hvala. A sada bih se želio obratiti uvažanim predstavnicima
21 Vlade Savezne Republike Jugoslavije. Molim vas da se predstavite.
22 G. MARKOVIĆ: Ja sam Savo Marković, savezni ministar pravde i ja ću
23 braniti garancije Savezne vlade i Vlade Republike Srbije.
24 G. VUKAŠINOVIĆ: Ja sam Dušan Vukašinović, prvi savetnik ambasade,
25 jugoslovenske ambasade u Hagu.
26
27
28
29
30

1 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Hvala. Ovo Raspravno vijeće veoma je
2 zahvalno što ste se vi uspjeli pojaviti u ovoj sudnici za tako kratko vrijeme.
3 Cijenimo što ste došli u Hag, i dolazak vaše delegacije nagovještava voljnost
4 Vlade Savezne Republike Jugoslavije da surađuje sa ovim Sudom.

5 Mi ćemo kasnije od vas zatražiti da se obratite Vijeću i postaviti ćemo
6 vam neka pitanja.

7 Gospodine Martiću, da li možete čuti postupak na jeziku koji razumijete?
8 OPTUŽENIK: Da, razumem.

9 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Hvala, možete sjesti.

10 Današnju raspravu podijelit ćemo u dva dijela. Prvo je rasprava o
11 privremenom puštanju na slobodu. Drugi dio bit će statusna konferencija. Između
12 ta dva dijela imat ćemo jednu kratku pauzu.

13 U nalogu o rasporedu kojim je zakazana ova rasprava o privremenom
14 puštanju na slobodu i statusna konferencija od 09. septembra 2002., Vijeće je
15 odlučilo da će rješavati po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu kojeg je
16 podnio prethodni branilac Knoop u julu 2002. Dakle, radi se o zahtjevu da se
17 optuženi privremeno pusti na slobodu do početka suđenja, koji je podnesen 10.
18 jula 2002.

19 Ovo Vijeće također primilo je odgovor optužbe od 18. jula 2002., kao i
20 garancije Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Srbije.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Rasprava o privremenom puštanju na slobodu će se, dakle, održati na
2 osnovu tih dokumenata.

3 Pred vama se nalazi puno Vijeće. S moje desne strane je sudac El Mahdi,
4 s moje lijeve strane je sudac Orié. Moje ime je Liu, i ja sam ovdje
5 predsjedavajući sudac u ovom Raspravnom vijeću. Budući da su zastupnici Obrane
6 zatražili privremeno puštanje na slobodu gospodina Martića, želim se sada
7 obratiti gospodinu Kastratoviću prvo. Molim Vas da nam u glavnim crtama izložite
8 Vaš zahtjev, i to veoma kratko, i da dodate nešto što nije u Vašim pisanim
9 dokumentima, a što smatrate da treba reći.

10 Gospodine Kastratoviću, izvolite.

11 G. KASTRATOVIĆ: Ja se, gospodine predsjedniče, zahvaljujem sasvim iskreno
12 što ste mi dali ovu mogućnost. Zapravo ono što moram da Vam odma' na početku
13 kažem jeste okolnost da moje žalbe u ovoj stvari nemate. Da imate, da imate
14 žalbu gospodina Knoopsa, odnosno predlog za ukidanje pritvora, ali imate, ovaj,
15 predlog gospodina Knoopsa, uglednog advokata iz Amsterdama koji je poprilično
16 formalno napisan, bez nekih bitnih i značajnih okolnosti koje bi trebale da se,
17 da se imaju u vidu, kako sa strane Vaše tako i sa strane javne tužbe, kada bude
18 odgovarala na moje navode. Dakle formalno, samo zbog toga što je gospodin Knoop
19 nikada nije prihvaćen od strane, ovaj, gospodina Martića, ovde optuženog, da mu
20 bude on branilac. Vi znate da je taj, rekao bih, pod znakom navoda, u metafori,
21 rat između /nerazgovijetno/ jave tužbe i /nerazgovijetno/ administracije ovog
22 Suda trajao gotovo dve, dva meseca, i da je gospodin Martić praktično bio dva
23 puna meseca bez svoga branioca.

24 Čovek koji se nalazi u tako inferiornom položaju kakav je bolestan čovek
25 ili čovek u pritvoru, onda u svakom slučaju on ima pravo sebi da izabere hirurga
26 koji će ga operisati i advokata koji će njegove interese braniti. Zahvaljujući
27 ovom Veću ja se...

28 PREVODITELJ: Molimo da sporije govorite.

29 G. KASTRATOVIĆ: Zahvaljujući ovom Vezu, Veću, ja sam ponovo ovde.

30 Vi ste me opomenuli na početku... početku, da skratim što je moguće

1 više. Ja bih Vas zamolio za malo strpljenja iz prostog jednog razloga, iako ovde
2 ja znam dosta dobro da trošim i Vaše vreme i Vašu strpljivost.

3 Ali kako moje žalbe nema, onda ja imam potrebu da nešto deskriptivnije,
4 nešto šire obrazložim predlog za ukidanje pritvora. Pre svega pred Vama je
5 optuženi koji odgovara za ono što je bliže opisano od optužnice iz optužbe iz
6 1995. godine, koja je stupila na snagu 21.05. ove godine. On je već 4 meseca u
7 zatvoru, i mi ćemo se kasnije u toj drugoj fazi susresti sa pitanjima šta se
8 dogodilo u ovom periodu od ovih 4 meseca.

9 No ono što moram da kažem, kako god okrenemo i Sud temelji svoje, svoje
10 odluke isključivo na činjenicama i pravu. Ali Sud ove vrste uvek ima za osnovu
11 ono što jeste deo politike, i zato moram, ma kol'ko to možda i remetilo moja
12 prava, prihvaću i Vaše kasnije opomene oko toga, da Vam skrenem pažnju da je
13 gospodin Martić vođa naroda koga više nema u Hrvatskoj.

14 Dakle naprosto, od 1991. godine, kada je iseljeno prvih 182 srpskih sela
15 u zapadnoj Sloveniji /sic/, a potom kada je 1. i 2. maja 1995. godine iseljeno u
16 takozvanoj vojnoj akciji "Munja" još preostalih 30.000 u tom delu Hrvatske, da
17 bi ih konačno posle tri meseca, čuvenog 05. avgusta 2000., ne, 1995. godine,
18 iseljeno u Kninskoj Krajini još ostatak od 250 do 300.000.

19 Da Vas podsetim i to, mada će ova tema biti sigurno temelj mnogih naših
20 raspravljanja do onda dok budemo sudili gospodinu Martiću, dakle, da Vas
21 podsetim i na to da je nekada u Hrvatskoj bilo 1.000.000 Srba. Danas u Hrvatskoj
22 nema više od 100-120.000. Zapadna Slavonija je etnički, na brutalan način
23 očišćena od srpskog stanovništva. Srpsko stanovništvo na toj teritoriji živi
24 preko 500 godina. obraćam se tužiocu, a u isto vreme molim da ovo, da je, da ovu
25 poruku Vama, i Vi, ovaj, saslušate.

26

27

28

29

30

1 Da li je bilo ko ovde, od strane ovog Suda odgovarao za etničko čišćenje
2 Srba iz Slav...Hrvatske, a tolika količina naroda je ubijeno, iseljeno na ovaj
3 brutalan i težak način. Gde su ti ljudi danas? Nešto je u Srbiji, u Crnoj Gori,
4 nešto je napolju, i ko to za...odgovara za to? Ima li ijednog okrivljenika koji je
5 komandovao tim jedinicama?

6 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Gospodine Kastratoviću, moram Vas
7 podsjetiti da je ovo rasprava o privremenom puštanju na slobodu Vašeg klijenta i
8 da mi ovdje nećemo raspravljati o substantivnim pitanjima ovog predmeta. Mi
9 nećemo raspravljati, isto tako, ni situaciju sa prethodnim braniocem.

10 Nadam se da biste se mogli skoncentrirati na razloge zašto tražite da se
11 Vaš klijent privremeno pusti na slobodu.

12 G. KASTRATOVIĆ: Mislio sam...

13 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Imate mnogo prilika u budućnosti da se
14 obratite ovome Sudu o substantivnim pitanjima ovoga predmeta. Mi ćemo Vam
15 kasnije za to dati priliku. Sada, molim Vas da se skoncentrirate na pitanje o
16 kojem se danas raspravlja, a to je privremeno puštanje na slobodu Vašeg
17 klijenta.

18 G. KASTRATOVIĆ: Dozvolite da nastavim. Ja sam Vašu opomenu sasvim dobro
19 razumeo, ali čini mi se da sam pokušao da Vam samo dočaram jednu atmosferu jedne
20 nepravde koja je upravo dovela moga klijenta da sedi tamo na optuženičkoj klupi,
21 tamo na deset minuta u zatvoru /sic/. I to je mor...moj to je razlog. Ja ne ulazim
22 u meritum ove stvari. Ja Vas samo ovime podećam u nameri da ih imate u vidu kad
23 odlučujete o njegovoj slobodi. I tu ću završiti ovaj deo svoje besede.

24

25

26

27

28

29

30

1 Što se tiče, ovaj, drugih razloga lične prirode, ja ću Vas podesetiti,
2 uvaženi predsjedniče, da je moj klijent izgovorio jednu rečenicu koju sam i ja
3 isto tako rekao: "Ja u ovaj Sud od samog početka verujem, u njegovu temeljitost
4 i njegovu nepristrasnost nikada nisam sumnjao." Moj klijent je u ovaj Sud
5 poverovao kad je njegova Vlada donela zakon, i ja tu istu zakon o saradnji /sic/
6 sa ovim Sudom, i jedan je od prvih optuženika koji su se pojavili pred ovim
7 Sudom. O garancijama moje Vlade /nerazgovijetno/ Vi ćete, ovaj, razmišljati.

8 Ono što se... čega se neprestano bojim, bojim se da ne dajete veliku
9 šansu dobrim namerama moje zemlje da sarađuju u istini, sarađuje sa ovim Sudom.
10 Čini mi se do danas, pa iskustvo koje moja Vlada i moj narod imaju, i jedna i
11 druga Vlada, u saradnji sa javnim Tužilaštvom u prvom redu, upravo ukazuje na to
12 da se polako troši taj kredibilitet o kome valja razmišljati i s jedne i s druge
13 strane. Nama vraćaju se u Jugoslaviju, samo vraćaju oni koji su bolesni, a ne i
14 oni drugi koji su zaslužili slobodu iz hiljadu drugih razloga.

15 Jedan od razloga zbog kojih insistiram da se moj branjenik brani sa
16 slobode jeste i to što od 1995. godine, kada se završila ta famozna vojna
17 akcija, kada je iz Knina iseljeno oko 300.000 Srba, i on je tog časa došao u
18 Srbiju, došao u Jugoslaviju, postao građanin Srpski, Jugoslavije, i više se
19 nikada u politiku nije mešao. Dakle, od 1995. godine, on kuša...kusa istu nesreću
20 koju je doživeo njegov narod, ali o tome govori da u potonje političke događaje
21 u tom građanskom ratu on više nije učestvovao. Izgubio je ono što je pripadalo
22 njemu i njegovom narodu više ga ostalo nije zanimalo. Zanimalo ga je samo to ko
23 je učestvovao u svemu tome i šta je međunarodna zajednica, trupe Ujedinjenih
24 nacija učinili da se ne dogodi to što se dogodilo.

25 Moj branjenik ima mesto boravka, stalno je nastanjen, o tome svedoči i
26 njegov pasoš, to je jedna divna banja u Srbiji, tamo je i njegova porodica, sin
27 student prava, kći student političkih nauka, odnosno fakulteta političkih nauka,
28 odsek novinarstva, njegova supruga.

29
30

1 Dakle on nema nijednog razloga da na bilo koji način sumnjate da će on, neće
2 poštovati garancije naše Vlade.

3 Spreman je sa svoje strane - ovde govorimo o onom stav...o onoj tački
4 sledećoj, o posebnim okolnostima, i o posebnim garancijama koje možemo mi da
5 ponudimo kao odbrana - da se svakih 30 dana javlja policijskoj stanici u
6 Vrnjačkoj Banji, dakle u opštini na kojoj živi, pa možda i kraće, možda i kraće,
7 ili da se obaveštava oko eventualnoj promeni mesta boravka ukoliko iz Vrnjačke
8 Banje promeni stan i preseli se u Beograd.

9 I na kraju, ja ne bih voleo da Vam dajem predlog da pustite moga
10 branjenika, optuženoga Milana Martića, onog časa kad Vam budem dostavio ozbiljna
11 lekarska uverenja o tome da se on teško razboleo. Ja, meni je milo što mogu da
12 Vam kažem sem šećera, koji pada i diže se zavisno od psihološkog stanja, onako
13 kako je to u zatvoru obično i dešava, njegov je zdravstveno stanje je uglavnom
14 stabilno.

15 Ono što još u ovom času želim da kažem, da Vi imate u vidu, ali se
16 obraćam preko Vas javnom tužiocu; spremni smo, ukol'ko Vi danas usvojite i sa
17 time se saglasi uvaženo Tužilaštvo da ovde u Hagu ili u Beogradu, saglasno
18 pravilu 41 o...71, ovaj, optuženi da svoju izjavu pred istražiteljima u mom
19 prisustvu, ovaj, javnog Tužilaštva. Dakle, pred njihovim istražiteljima, ili
20 ovde ili u Beogradu, to je već Vaša volja, odnosno kako ćemo, kako ćete Vi o
21 tome odlučiti.

22 U celoj ovoj situaciji ja sam, mislim da sam Vas uverio da ne postoji
23 nijedan realan razlog da Milana Martića držite u pritvoru. Još jednom ponavljam
24 još jednu drugu stvar, on će se uzru...uzdržati da više nikada ubuduće dok traje
25 ovaj sudski proces ne i daje...ne daje nikakve javne izjave povodom ovog
26 političkog procesa, činjenica koje se u njemu utvrđuju, i sve ostalo što bi
27 ukazalo na njegovu ozbiljnost i njegovu delikatnost prema ovom /nerazgovijetno/
28 Sudu. Eto, mislim da Vas, može biti da sam Vas malo više, ovaj, vremena oduzeo,
29 ali to sam uradio upravo zbog toga što moje žalbe nemate.

30

1 A do a... a gospodin Knoops, uprkos tome što ja njegove kvalitete visoko
2 cenim, nije imao kontakta ni saznanja o bi...ovim svim okolnostima o kojima ja
3 govorim.

4 Gospodo sudije, hvala Vam najlepša za Vaše strpljenje.

5 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Hvala. A sada molim da saslušamo
6 Optužbu.

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Dobro jutro, moje ime je Alex Whiting i
8 ja ću se baviti ovim dijelom današnje rasprave. Imajući na vidu zahtjev Suda da
9 budemo kratki da pokušamo Sudu skrenuti pažnju na nove stvari koje mogu biti
10 relevantne, a koje su proistekle od pisanja našeg dokumenta 18. jula.

11 Mi prvo želimo reći da predaja optuženog po ovom predmetu nije bila
12 dobrovoljna predaja. Kao što smo to već iznijeli u našim dokumentima, optuženi
13 se u ovom predmetu predao tek kad više nije imao nikakvog drugog izbora. Tek kad
14 ga je na to primorao Zakon o suradnji koji je izglasan u Srbiji i kada je bio
15 suočen sa neposredno predstojećim hapšenjem.

16 Sam optuženi, kao što smo to naveli u našem dokumentu, neposredno prije
17 predaje rekao je da je mislio da nikada neće biti primoran na predaju, da se
18 nadao da Srbija nikada neće izručiti ljude ovome Sudu, i da smatra da je Zakon o
19 suradnji nelegalan i protuustavan, i da se predaje Sudu samo zato jer nema
20 nikakvog drugog izbora.

21 Osim toga, želio bih reći da Zakon o suradnji također sadrži klauzulu
22 prema kojoj se oni bjegunci koji se predaju neposredno prije hapšenja, da ti
23 ljudi mogu dobiti garancije od Vlade Srbije i Savezne Republike Jugoslavije.

24

25

26

27

28

29

30

1 Prema tome, očito je da je optuženi napravio kalkulaciju nakon što je
2 donesen taj zakon, da je shvatio da mu predstoji hapšenje i da, ako se preda
3 prije nego što bude uhapšen, da će on dobiti te garancije i da će na taj način
4 povećati svoje šanse da bude privremeno pušten na slobodu. Kada se to uspoređi
5 sa sedam godina odbijanja da se preda, sedam godina prkošenja optužnici,
6 prkošenja raspravi po pravilu 61 i međunarodnom nalogu za hapšenje, a on je za
7 sve to znao od samog dana podizanja originalne optužnice u julu 1995., onda
8 okolnosti njegove predaje u maju ne pokazuju da on neće predstavljati opasnost
9 za bijeg ukoliko bude pušten. Dapače, ukoliko se sve to uzme u obzir, i ako se
10 uzmu u obzir okolnosti njegove predaje na koju je on bio prisiljen, i ako se
11 uzme u obzir da je on bio u bijegu sedam godina, onda to dovodi do zaključka da
12 će ovdje postojati opasnost da on pobjegne i da se ne vrati na Sud jednom kad
13 bude pušten.

14 Želim skrenuti pažnju ovoga Suda na odluku o privremenom puštanju na
15 slobodu u predmetu *Mrkšić*, To je napravljeno 24. jula, nakon što smo mi se Vama
16 pismeno obratili, i u toj su se odluci također obradile neke činjenične
17 okolnosti koje su slične okolnostima u ovom predmetu. Iako moram tu dodati da
18 osnove za pritvor su u ovom predmetu daleko jače i uvjerljivije nego u predmetu
19 *Mrkšić*.

20 U predmetu *Mrkšić*, Raspravno vijeće razmotrilo je okolnosti takozvane
21 dobrovoljne predaje koje su bile slične okolnostima pod kojima se predao ovaj
22 optuženi. Raspravno vijeće tamo je zaključilo da se takva predaja ne može
23 smatrati dobrovoljnom i da ona ne može u značajnoj mjeri ići u prilog
24 privremenom puštanju na slobodu. Skrećemo Vašu pažnju posebno na paragrafe 42 i
25 43 te odluke.

26

27

28

29

30

1 Osim toga, u toj odluci Sud je u velikoj mjeri odlučio da ne uzme u
2 obzir osobne garancije optuženog da će se on podvrći nadležnosti ovoga Suda i
3 vratiti na suđenje. To je slična osobna garancija onoj koja je ponuđena u ovom
4 predmetu. Sud je, u paragrafu 45 u predmetu *Mrkšić* zaključio da, imajući u vidu
5 činjenicu da je ta osoba šest godina bila u bijegu, da osobna garancija takvog
6 optuženog ne može imati veliku težinu i da se ne može smatrati snažnim
7 argumentom u prilog puštanju na slobodu.

8 Druga stvar koju želim reći, a to je, čini mi se, razlika u činjeničnim
9 okolnostima između ovog predmeta i predmeta *Mrkšić*, je to da je ovaj optuženi
10 bio ne samo bjegunac tokom sedam godina, nego je bio ono što bih ja nazvao
11 aktivnim bjeguncem tokom tih sedam godina. Drugim riječima, on se aktivno
12 sakrivao pred optužnicom za koju je bez sumnje znao. On je živio pod lažnim
13 imenom, krio se, prvo u Republici Srpskoj, a zatim u Srbiji.

14 Mislim da je to značajan momenat iz dva razloga. Prvo, to pokazuje da je
15 ovaj optuženi sklon bjekstvu i da je sklon tome da izbjegne nadležnost ovoga
16 Suda. Međutim drugo, a isto tako kritično, ta činjenica pokazuje da je ovaj
17 optuženi, već imao iskustva sa životom u bjekstvu, i ta je činjenica važna jer
18 biti bjegunac nije nešto lako. Prema tome, budući da je on tako već i živio on
19 će se moći osloniti na to svoje životno iskustvo ukoliko bude privremeno pušten
20 na slobodu.

21 Treća stvar koju želim reći je to da je optuženi, i mi imamo neke stvari
22 koje smo podnijeli u našem pismenom dokumentu, neću sada to ponavljati.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Međutim, optuženi je pokazao da ne poštuje ovaj Sud i da ne poštuje ovu
2 optužnicu. Tu se možemo vratiti još na predmet *Jokić*, u kojem je ovo Vijeće
3 donijelo odluku o privremenom puštanju na slobodu. Tada je to Vijeće iznijelo
4 neke od faktora koji trebaju biti uzeti u obzir prilikom razmatranja da li je
5 prikladno privremeno puštanje na slobodu. U paragrafu 23 te odluke, ovo Vijeće
6 reklo je da, budući da ovaj Sud nema vlastite organe hapšenja i budući da ovisi
7 o suradnji država da bi sprovelo u djelo svoje naloge, jedna od stvari koje se
8 trebaju uzeti u obzir su strogi uslovi privremenog puštanja na slobodu. To bi
9 trebala biti neka vrsta substituta za neovisne moći hapšenja ovoga Suda.

10 U ovom predmetu Optužba tvrdi da ne postoje takvi uslovi puštanja na
11 slobodu na koji bi se ovaj Sud mogao osloniti jer - u svjetlu nepoštivanja ovog
12 Suda koje je optuženi pokazao, prema nalazima ovog Suda, prema optužnicama,
13 prema njegovom nalogu za hapšenje, imajući u vidu više puta ponovljene izjave
14 ovog optuženog o ovome Sudu - ovaj Sud ne može imati nikakvo povjerenje da će se
15 on pridržavati uslova privremenog puštanja na slobodu, bez obzira na to koliko
16 oni bili strogi. Prema tome, mi tvrdimo da uslovi pod kojima on bude privremeno
17 pušten na slobodu ne mogu zamijeniti činjenicu da on predstavlja rizik od
18 bijega.

19 Sledeća stvar je da ovaj optuženi ima sada veći podsticaj da beži od
20 pravde nego kad je došao ovde u maju. On je tada napravio kalkulaciju da, u
21 skladu sa okolnostima koje su postojale u tom trenutku, je za njega najbolje da
22 se preda.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Znao je da će biti uhapšen i želeo je da dobije garancije od Vlade. Sada su se
2 okolnosti promenile.

3 Tužilaštvo je u svom podnesku u julu podnelo izmenjenu i proširenu
4 optužnicu Sudu, gde su proširene tačke optužbe protiv ovog optuženog, i u skladu
5 sa tim ovaj optuženi se sada suočava sa mnogo većom verovatnoćom da će biti
6 osuđen i da će dobiti dužu kaznu, a to utiče na povećanje motiva kod njega za
7 bekstvo.

8 Još nešto o okolnostima koje su se promenile. U maju, kada je on došao
9 pred ovaj Sud on se suočavao sa novim zakonom o saradnji i sa pretnjom da će
10 biti uhapšen. To je važilo tada. U međuvremenu je samo jedna osoba uhapšena
11 prema ovom novom zakonu, ali broj, dosta veliki broj ljudi se dobrovoljno
12 predao. Prema tome, ukoliko bude pušten na slobodu ovaj optuženi će morati da
13 napravi jednu drugačiju kalkulaciju o tome šta je zapravo u njegovom ličnom
14 interesu, a to će biti slično onoj kalkulaciji koju je pravio tokom sedam godina
15 dok je bio u bekstvu, jer sada, kada je suočen sa mnogo ozbiljnijom optužnicom,
16 jasno je da on ima veliki interes da se pusti u bekstvo.

17 I konačno, ukoliko mogu da se osvrnem na nekoliko argumenata koje je
18 izneo gospodin Kastratović. On je rekao da od samog početka njegov klijent je
19 izjavljivao da veruje u ovaj Sud. A moram sada da kažem da je ovo u suprotnosti
20 sa našim podnescima koji jasno stavljaju do znanja da je tokom godina ovaj
21 optuženi jasno pokazivao prezir prema Sudu, i tek kad je bio prisiljen da se
22 preda je počeo da menja svoje izjave.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Gospodin Kastratović je takođe izjavio da je njegov klijent ozbiljno
2 bolestan. To je nešto o čemu mi prvi put čujemo danas. Po mom mišljenju to nije
3 faktor koji treba da se uzme u razmatranje sada. O ovome treba ozbiljnije da se
4 iznesu argumenti. Gospodin Kastratović bi trebao da podnese određene materijale
5 sa kojima bi mi trebali da se upoznamo.

6 Gospodin Kastratović je takođe izjavio da Srbiji i Jugoslaviji se ne
7 odaje dovoljno priznanje za njihovu saradnju sa ovim Sudom. Tačno je da smo mi
8 dobili garancije vezane za ovog optuženog, ali kao što smo mi rekli u našem
9 odgovoru na te podneske - prvo, te garancije treba oprezno razmotriti uzimajući
10 u obzir da nije uhapšeno više ljudi koje je trebalo, koji su trebali da budu
11 uhapšeni i koje ovaj Sud traži, i drugo, što je takođe jednako važno, je to da
12 garancije ne mogu biti zamena za odluku koja treba da se donese po pravilu 65(B)
13 koje zahteva da ovaj optuženi dokaže da neće da bude begunac, odnosno da ne
14 postoji rizik da će on biti jedno lice odbeglo od pravde. Analizirajući sve ono
15 što je podneto mi zaključujemo da ovaj zahtev nije ispunjen.

16 I konačno, časni Sude, gospodin Kastratović je rekao, ponudio spremnost
17 njegovog klijenta da dâ izjavu Tužilaštvu. To je, naravno, nešto o čemu bismo mi
18 hteli da porazgovaramo dalje o gospodinu Kastratoviću, ali to nema nikakvog
19 uticaja na odluku o privremenom puštanju na slobodu ovog optuženog.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pod jedan, to bi moglo da ima uticaja ubuduće samo ukoliko do izjave
2 zapravo dođu, ukoliko on da ovu izjavu, i pod dva, ukoliko to što bude sadržano
3 u ovoj izjavi bude istinito i potpuno, po našem mišljenju. I stoga, to je jedno
4 pitanje koje, po mom mišljenju, nije zrelo da se razmatra u ovom Sudu u ovom
5 trenutku i nije spremno da bude uzeto u razmatranje za donošenje Vašu odluku.

6 [Tužiteljstvo se savjetuje]

7 SUDAC LIU: [simultani prijevod] A sada moramo da čujemo gospodina
8 Markovića, predstavnika Savezne Republike Jugoslavije. Gospodin Marković je
9 ministar pravde. Izvolite, gospodine.

10 G. MARKOVIĆ: Gospodine predsjedniče, časni Sude, gospodo /sic/ tužioče,
11 gospodine branioče, dame i gospodo, ovlašćen sam da u ime savezne... Vlade
12 Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Srbije pružim ili dam garancije
13 za optuženog gospodina Milana Martića za privremeno puštanje na slobodu do
14 suđenja.

15 Pošto imate tekst garancija u spisima predmeta, nema potrebe da se
16 posebno osvrćem na pojedine tačke iz garancije ili da ih eventualno analiziram,
17 ali mogu da tvrdim da se ovdje radi o ozbiljnim garancijama ozbiljne države, bez
18 obzira šta o tome mislio gospodin tužilac.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Gospodine predsjedniče, gospodo sudije, moje današnje prisustvo ovdje je
2 najbolji svjedok da je moja država i moj narod ozbiljno posvećen iskreno
3 saradnji sa međunarodnom zajednicom i Haškim tribunalom kao njenim dijelom. Da
4 je to tačno, ja vas samo opominjem da se osvrnemo koju godinu unazad, da
5 napravimo kratku istorijsku retrospektivu, pa da vidimo kolika smo kopernikanski
6 put prošli za samo godinu dana, jer bivša vlast ne samo da nije saradivala sa
7 Haškim tribunalom, nego je ovaj Tribunal i ignorisala za razliku od demokratskih
8 promjena i demokratske vlasti koja je ustoličena oktobarskim događajima 2001.
9 godine, kada se sve i suštinski iz korijena izmijenilo. Da smo ozbiljno
10 posvećeni saradnji sa Haškim tribunalom govori i zakon koji je izglasan u
11 saveznoj Skupštini, a ne u Skupštini Srbije kako tvrdi tužilac, gdje se, između
12 ostalog, uvodi institut garancija.

13 Mi smo dali garancije za više optuženih, a do sada pozitivno je riješena
14 jedino garancija u slučaju...

15 PREVODITELJ: Samo malo sporije, molim Vas.

16 G. MARKOVIĆ: ...jedino garancija u slučaju gospodina Grubana.

17 Šta za nas znači pozitivna odluka u konkretnom slučaju? Ona za nas znači
18 mnogo. Ima hiljadu i jedan razlog da Vas molim da donesete pozitivnu odluku, a
19 ja ću samo nabrojati one najznačajnije.

20 Pozitivnom odlukom učvrstila bi se dalja saradnja Savezne Republike
21 Jugoslavije sa Međunarodnim haškim tribunalom. Kod javnog mijenja, koje nije bez
22 značaja ni u jednoj politički ozbiljnoj državi, učvrstila bi se vjera da ovaj
23 Tribunal ne dijeli takozvanu selektivnu pravdu, nego da ovaj Tribunal dijeli
24 pravu, pod navodnicima "pravu" pravdu.

25

26

27

28

29

30

1 Povratila bi se vjera u Tribunal, a dodatno bi ohrabrila neke druge
2 ljude koji su van domašaja zakona da se predaju dobrovoljno i za koje bi savezna
3 država dalje pružila garancije. Pozitivnom odlukom dalje bi ojačao autoritet
4 kako saveznih tako i republičkih organa. U slučaju negativne odluke, plašim se
5 da bi se direktno ohrabrile antidemokratske i retrogradne snage, a tim prije što
6 idemo u susret novim izborima i u Srbiji i u Crnoj Gori, koje tvore zajedničku
7 državu.

8 Pozitivna odluka imala bi vrlo jak odjek i na evropsko javno mnijenje,
9 budući da smo mi u predvorju i Savjeta Evrope i Partnerstva za mir. Na kraju,
10 pozitivnom odlukom vi bi pomogli ovoj Vladi da šjutra možemo da kažemo da mi
11 zaista držimo riječ jer smo ljude pozvali da se dobrovoljno predaju, podnijeli
12 smo garancije, vrlo ozbiljne, vrlo temeljite, a naše garancije nijesu pozitivno
13 riješene od strane nadležnog Sudskog vijeća. Nije valjda da Sudsko vijeće ne
14 vjeruje jednoj državi i njenim garancijama.

15 Na kraju, ja podrazumijevam pod saradnjom ravnopravne partnere. Saradnja
16 mora da bude dvostrani odnos gdje su oba partnera ravnopravna. Ako moja država,
17 kao suverena država, treba samo da izvršava naloge Tužilaštva ili naloge
18 Tribunala, onda o saradnji nema ni govora.

19 U očekivanju pozitivne odluke ja se zahvaljujem što ste me saslušali, i
20 samo nekoliko opaski na kraju o onome što je iznio tužilac. Gospodin tužilac
21 kaže da se optuženi nije dobrovoljno predao. Optuženi se, prema našem zakonu,
22 dobrovoljno predao - ja u kalkulacije ne ulazim. Mi ovim garancijama garantujemo

23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 da će on biti dostupan organima, mi ovim garancijama ne garantujemo bjekstvo.

2 Takva pomisao mislim da i logički nije, nije ispravna. Zatim je govorio
3 da zakon nije donijet na saveznom nivou, doduše to gospodin tužilac i zna, a ja
4 mislim da su se stekli uslovi kao i jednom slučaju, da se ova stvar pozitivno
5 riješi. Gospodin Martić, i kada bi htio, a on zaista neće, on nema kud da
6 pobjegne.

7 Još jednom hvala.

8 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Hvala Vam. Gospodine Kastratoviću, da li
9 Vi imate nešto da dodate?

10 G. KASTRATOVIĆ: Da, jednu malu i skromnu repliku na reči gospodina
11 tužioca. Pre svega, tužilac ima toliku količinu kontradiktornih izjava da ih ja
12 ne mogu doista do kraja svaku od njih komentarisati. Već je uvaženi ministar
13 pravde savezne države Jugoslavije rekao da je zakon donet u Saveznoj vladi 20.
14 aprila 2001. godine... 2. godine, odnosno, ovaj, 2002. godine U ovaj sud je se
15 prijavio gospodin Martić 15. maja, dakle iza 25 dana od dana kada je taj zakon
16 donet.

17 Drugo pitanje na kome neprestano insistira gospodin, gospodin tužilac -
18 bekstvo. Ovaj doista nije priznavao režim gospodina Miloševića. Mislim, novi
19 režim od 5. oktobra priznaje i du...Sud, i Tužilaštvo, i traži tu saradnju.
20 Otvorio je arhive i /nerazgovijetno/ saradivaće do kraja. U ime opštih
21 političkih ciljeva i u ime čuvanja građanskih prava svoj...svojih građana. O tome
22 je opet govorio javni tužilac.

23 Nikada ja nisam reko da Martić nije pri...da je od početka priznavao ovaj
24 Sud. Suprotno /nerazgovijetno/, Martić ovaj Sud nije priznavao onoliko kol'ko
25 taj režim tada nije priznavao.

26

27

28

29

30

1 Ali onog časa kad je donet zakon on je postupio po tom zakonu, a u tom zakonu
 2 tačno kaže u članu 36. da: "Lice koje se dobrovoljno preda Međunarodnom
 3 krivičnom tribunalu, savezna Vlada i republička Vlada daju garancije." Vi imate
 4 sada sasvim čistu i jasnu situaciju. U situaciji o kojoj javni tužilac govori da
 5 sam ja izjavio da je gospodin Martić bolestan, suprotno od toga on me nije
 6 shvatio. Ja sam samo hteo da napravim jednu metaforu i da Vas obavestim da je
 7 gospodin Martić na sreću zdrav, i da ta efemerna, neznačajna činjenica da mu
 8 varira šećer gore-dole, koji možda varira kod svakog od nas, nije razlog zbog
 9 koga mi tražimo i pozivamo se, kao jedan razlog za ukidanje pritvora.

10 Dakle, nisam imao razloge nego sam samo govorio o nečem drugom. Da
 11 pokoji okrivljenik bi trebao da se vrati na temelju ovih garancija i onda kada
 12 ne dođu u takvo teško stanje. U usporedbi o tome šta je bilo sa generalom
 13 Mar...Mrkšićem, ovim ili onim, čini mi se da bi bile sasvim ne...ne... neodržive u
 14 odnosu na vaše cenjeno Veće. Nijedan krivični slučaj, nijedna ličnost nema iste
 15 lične i porodične prilike, i nije u krivičnom opisu, činjeničnom i pravnom opusu
 16 na isti način obeležena, uprkos činjenici da javno Tužilaštvo Haškog suda hoće
 17 da unificira svoje optužnice o čemu ćemo govoriti o drugom, o drugom, u drugom
 18 delu ovoga, ovoga predmeta.

19 Najzad, i tiha opaska javnog tužioca oko toga da je proširena optužnica,
 20 čini mi se da je krajnje nekorektna. Taj tužilac je stavio predlog da se ta
 21 tužioc... ta optužnica prihvati od ovog Suda. Ta optužnica, o tome ćemo već
 22 kasnije govoriti, ali ta optužnica praktično ne postoji. Zašto bi je uopšte u
 23 ovom času stavljali u kontekst ovog raspravljanja kada ona ne postoji?

24
 25
 26
 27
 28
 29
 30

1 Vi je niste prihvatili na bilo kojoj, na bilo kojoj inicijativi. Njihova
2 inicijativa još uvek došla nije na dnevni red kod uvaženog Veća, zbog toga i
3 mislim da je nekorektno pozivati se na tu optužnicu i time samo, rekao bih,
4 nanositi štetu optuženom, interesima moje Vlade i uopšte u celini pravde, pravdi
5 koju trebamo i kod vas, i koju od Vas očekujemo.

6 Hvala vam najlepša.

7 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Ovo Veće je dobilo podnesak koji je
8 podneo i sam optuženi, zahtev za privremeno puštanje na slobodu.

9 Gospodine Martiću, da li želite po ovom pitanju da se obratite Veću?
10 Ukoliko želite, onda izvolite.

11 PREVODILAC: Mikrofon, molim Vas.

12 OPTUŽENIK: Gospodo, želio bih da kažem par riječi o ovome. Kao prvo,
13 želio bih da z... kao prvo želio bih da zahvat... zahvalim mom saveznom ministru
14 gospodinu Markoviću i gospodinu predstavniku ambasade Vukašinoviću što su našli
15 vremena da dođu i da obrazlože garancije.

16 Ja od ovog Suda zaista ne tražim milost. Očekujem pravdu. Priču koju je
17 ispričao tužioc /sic/ o nekom mom bjekstvu, o nepriznavanju, u dobroj mjeri ima
18 istine. Ja zaista nisam priznavao ovaj Sud, ali za to sam imao razloga.
19 Optužnica koja je protiv mene dignuta ekspresno, za 50 dana, za bombardovanje
20 Zagreba kojeg ja priznam, ali i razloge, naravno, očekujem da će uvaženi biti
21 zbog čega.

22 Istovremeno nijedna optužnica nije dignuta protiv hrvatskih generala,
23 hrvatskog predsjednika, političara, za etničko čišćenje mog naroda. Ja nisam
24 priznavao Sud iz tih razloga, a drugo, iza mene niko nije stajao, nisam ja imao
25 države. Došao sam u Srbiju.

26

27

28

29

30

1 Onog momenta kada je donešen zakon, i da iza mene neko stoji, ja sam se
2 prijavio. A zar gospodin tužioc misli, da ja nisam htio da dođem, da se ja nisam
3 mogao da krijem kol'ko god hoću i da me ne bi našo? Niko me ne bi našo da sam
4 mislio tako. Odlučio sam se da dođem ovde dobrovoljno, kao prvo, iz razloga da
5 skinem ljagu sa svog imena, a ono što je najbitnije od svega jeste da dokažemo
6 istinu o Krajini, i da vidimo ko je prouzročio toliki egzodus mog naroda.

7 Nova optužnica koju sam dobio najprvo /sic/ se razlikuje i od same prve.
8 Ja bi' je nazvao jednim paketom nabuloza /sic/, koje vjerujem da ćemo mi to
9 odbaciti uz pomoć moji... mojih branioca.

10 Ja, dakle, podvlačim - ne tražim milost. Zašto bi mi trebalo to
11 privremeno puštanje na slobodu? da ja budem u svojoj malojoj, od...u stvari od
12 prijatelja vikendici, gdje bi' na miru mogao da pripremam svoju odbranu sa
13 svojim braniocima, i da potpuno spreman dođem na suđenje, i da ovaj paket
14 nebuloza demantujem, da to nema veze sa istinom.

15 Dakle, ne pada mi na pamet da se skrivam. Ja sam molio Boga da
16 definitivno neko stane iza mene, a sad imam svoju državu koja to jeste, da se
17 dokaže istina o Krajini.

18 Dakle, ne želim i neću sigurno da bježim, ali ako vi smatrate da me ne
19 trebate pustiti na slobodu, to je vaša procjena, s tim što očekujem da ne budem
20 obično zamorče ovdje koje će biti dvije godine, da čekam neko suđenje kojeg
21 nema, nego da to suđenje bude istinsko.

22 Ako me pustite na slobodu - nema razloga da ponavljam ovdje ono što je
23 iznio gospodin ministar, što su moji branioci iznijeli - sasvim sigurno, ako
24 treba da se javljam i dnevno policiji. Dakle, ne postoji nikakav razlog da ću ja
25 bježati.

26

27

28

29

30

1 Uostalom, u mojoj molbi sam ja naveo i da imam telefon i sve ostalo što Vam
2 treba, ako treba i vama i policiji dnevno da se javljam. Znači, opasnost od
3 bijega ne postoji, a iz principijelnih razloga, naj...najviše mi je stalo da
4 dokažem istinu o Krajini. Pa vi poslije svega gospodo sagledajte, ja očekujem od
5 vas da budete Sud pravde, a ne ono drugo, da ne izgovorim u riječ.

6 Toliko, hvala.

7 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Hvala, možete sestiti.

8 Hteo sam da postavim nekoliko pitanja. Gospodine Kastratoviću, Vi ste
9 danas spomenuli uslove u kojima se nalazi Vaš klijent i dali ste neka
10 objašnjenja. Meni je jasno da je ovo pitanje koje može da se raspravlja na
11 statusnoj konferenciji, ali s obzirom da ste Vi to pomenuli hoćete li molim Vas
12 objasniti i Vaš stav po ovom pitanju, i reći nam nešto više o uslovima u kojima
13 se nalazi Vaš klijent, zdravstvenim uslovima. Da li postoje i ikakvi medicinski
14 nalazi koji bi potkrepljivali pravo stanje stvari? Da li se dobro brinu o Vašem
15 klijentu u pritvorskoj jedinici?

16 G. KASTRATOVIĆ: Kažem hvala, gospodine predsedniče. Ja se, isto tako kao
17 i moj klijent, uopšte ne pozivam na njegovo zdravstveno stanje. Njegovo
18 zdravstveno stanje je tako dobro, on je čovek od 48 godina, u dobroj kondiciji,
19 koji vežba, čita i radi u svojoj zatvorskoj jedinici. Ja uopšte o tome nisam
20 govorio, ja sam zapravo hteo samo da govorimo ono na pitanje javnog tužioca,
21 hteo sam samo kroz metaforu, kroz jednu priču, zar trebamo da sačekamo da on
22 oboli pa da ga puštamo da umre kući?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O tome ja sam govorio. Suprotno od toga, ja kažem da je on savršeno
2 zdrav čovek, i on to ponavlja da je savršeno zdrav čovek. Pomenuo sam šećer i
3 uopšte ne mislim da treba u tom pravcu da Vam pružam bilo kakav dokaz, jer to
4 nije okolnost koju morate da stavljate u kontekst Vašeg razmišljanja da li ćete
5 naš predlog prihvatiti ili nećete. Njegove lične prilike, njegove porodične
6 prilike...

7 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Hvala Vam.

8 G. KASTRATOVIĆ: Pitali ste mi za njihove li...pitali ste mi za njegove
9 lične porodične prilike. Ja sam govorio samo o njegovoj porodici, je l' me to
10 pitate, gde će on biti i tako? Nisam Vas razumeo na šta mislite. Ako je to sve,
11 hvala Vam.

12 SUDAC LIU: [simultani prijevod] Mislim da ste odgovorili na moja
13 pitanja. Puno Vam hvala.

14 Da li druge sudije, kolege imaju pitanja? Sudija El Mahdi, izvolite.

15 SUDAC EL MAHDI: Hvala Vam, gospodine predsedavajući.

16 Želeo bih sada da se obratim Odbrani. Ukoliko sam ja dobro shvatio ovo
17 što je ovde rečeno, gospodin Martić je odlučio da se preda onog trenutka kad je
18 donet zakon, i ja ovde podrazumevam Zakon o saradnji između Savezne Republike
19 Jugoslavije i ovog Suda. Prema tome, ukoliko sam ja dobro razumeo, gospodin
20 Martić je dugo pre svoje predaje znao da postoji optužnica protiv njega.

21 Da li bi Odbrana mogla da nam kaže otprilike, kada je on postao svestan
22 toga, kada je bio upoznat sa činjenicom da postoji protiv njega optužnica? To je
23 moje prvo pitanje.

24

25

26

27

28

29

30

1 A sada ukratko i drugo pitanje, ovde je bilo spomenuto da je on koristio
2 pseudonim, lažno ime, i isto tako se spominjalo mesto gde je on živeo od
3 trenutka kada je čuo da postoji optužnica protiv njega, pa sve dok se nije
4 predao. Kako je bilo moguće da on uzme sebi lažno ime i da živi tako skriven,
5 krijući se šest-sedam godina? Da li je to bilo uz znanje vlasti ili vlasti u to
6 vreme nisu bile sa tim upoznate? To je moje drugo pitanje za Vas.

7 G. KASTRATOVIĆ: Prvo pitanje za...na vaše, na ovo prvo Vaše pitanje nije
8 mi teško odgovoriti, kada se odlučio na predaju. Ja bih tu hteo samo da Vam
9 nešto kažem. Vi nikada ne trebate da zaboravite da smo mi živeli u jednom
10 autokratskom režimu jednog čoveka kome se danas ovde sudi. Ja u njegovu krivicu
11 uopšte ne ulazim, ni činjenice ni pravo. Ja nikome kao advokat ne želim zlo, ali
12 gospodin Martić taj režim nije priznavao u /nerazgovijetno/, ni međunarodne
13 zajednice ni Međunarodnog suda. Tome svedoči i bombardovanje Srbije, i sve
14 ostalo što je bilo, po meni, jedan gest krajnje neprimeren, ne od strane samo te
15 zajednice nego i /nerazgovijetno/ političke zajednice koja je /nerazgovijetno/
16 našim narodom.

17 Dakle u toj situaciji gospodin Martić i da je hteo nije mogao da se
18 prijavi, i taj režim mu je dao mogućnosti da on ostane u zemlji. Onog trenutka
19 tada, on iza toga nije imao, kako to malopre reče, nije imao nikog koga iza sebe
20 da bi se prijavljivao. On je dakle trebao 1995. godine da bude prijavljen.

21 Ne zaboravite, gospodo sudije, da je Hrvatska država osudila gospodina
22 Martića u njegovom odsustvu na 99 godina zatvora.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Zar stvarno mislite da gospodin Martić je bežao samo od Haškog
2 tribunala? On je bežao od hrvatskih vlasti da ne bude bio uhapšen i doveden pred
3 tu...pred te...pred tu...pred tu vlast. Dakle, u takvoj situaciji ne možete
4 tražiti od jednog čoveka koji sad s nekoliko strani se oseća ugroženim da
5 direktno, razumno ili bolje rečeno celishodno razmišlja.

6 Onoga trenutka kada se režim u Srbiji promenio 5. oktobra 2000. godine,
7 i kad je ova vlast donela ovaj zakon o kome je uvaženi ministar pravde govorio,
8 Martić se prvi prijavio posle 25 dana, od dana izglasavanja tog zakona.

9 To su razlozi kojima objašnjavamo to zbog čega se skrivao i od koga je
10 dobio tu dokumentaciju, kako Vi rekoste, falsifikovanu, lažnu dokumentaciju koju
11 mi ne osporavamo. Mi kažemo i sami da je on to tako dobio od policije onog
12 režima. Dakle, u ovoj situaciji, ja Vam samo objašnjavam da morate da sagledate
13 ukupne okolnosti položaja gospodina Martića, ne samo sa stanovišta ingerencija
14 ovog Suda, već sa stanovišta onih sudskih odluka hrvatske države kojima je on
15 već osuđen na skoro 100 godina zatvora. Ko vam se ne bi krio, pitam Vas gospodo
16 predsedniče i gospodo sudije.

17 Hvala Vam.

18 SUDAC ORIE: [simultani prijevod] Imam nekoliko pitanja za Vas, gospodine
19 Kastratoviću, a na koja možda može odgovoriti i sam gospodin Martić.

20 Prvo, recite mi, molim Vas, kada je to tačno gospodin Martić u odsustvu
21 osuđen u Hrvatskoj. Kojeg datuma, koje godine?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. KASTRATOVIĆ: Ovaj, nije gospodin Martić, gospodine sudija, osuđen u
2 jednom Sudu, nego u više sudova kroz celoj Hrvatskoj. Od 1990. godine, od
3 granitiranha... granatiranja Zagreba pa nadalje, u više navrata hrvatska država
4 sudi gospodinu Martiću. Mi se nismo interesovali, nismo te presude dobijali, ali
5 je to sasvim, sasvim nesumnjiva činjenica i Vi tu...tu...tu odluku, odnosno te
6 sudske odluke lokalnih ili /nerazgovijetno/ nacionalnih Sudova hrvatske države
7 možete da pribavite naknadno i da se uverite da to nije /nerazgovijetno/
8 slučajna priča.

9 SUDAC ORIE: [simultani prijevod] Gospodine Kastratoviću, ukoliko Vi
10 iznesete neku tvrdnju kao što je tvrdnja da je gospodin Martić osuđen na kaznu
11 od 99 godina, onda je na Vama, ne da kažete da mi te presude možemo pronaći,
12 nego nam morate reći kada je donesena prva takva presuda, koji Sud ju je donio,
13 itd. Dakle, Vi nama morate dati činjenice koje podržavaju Vaše argumente.

14 G. KASTRATOVIĆ: Ja Vas moram podsetiti da sam ja svestan da sve što
15 tvrdim moram i da dokažem. Ono što Vas i čemu Vas ja obaveštavam, obaveštavam
16 Vas na osnovu sredstava javnog informisanja. Odnosi između jugoslovenske države
17 i hrvatske države nakon građanskog rata u bivšoj Jugoslaviji dovedeni su do te
18 kritične tačke da je toga praktično nemoguće da ja zahtevam uručenje tih sudskih
19 presuda. Prema tome moje informacije proističu isključivo na informacijama
20 pročitanim u njihovoj štampi, u hrvatskoj štampi, o tome da je Martić u Šibeniku
21 i bilo gde drugde osuđen na negde oko 99 godina zatvora.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Uzmite ovaj, ovu cifru aproksimativno, ne uzmite je tačnom, ali ćete nasigurno,
2 ako bi se Vi zainteresovali i dobili to od hrvatske države. Uostalom, o tome ja
3 bih zamolio da pitate i gospodina Martića koji o... koji o tome mnogo više zna
4 nego što ja znam, al' sam ja čitao i ja imam dokumentaciju u javnim sredstvima
5 informisanja vezano za te presude koje su gospodinu Martiću /nerazgovijetno/
6 Zagreba već donete.

7 Evo to je razlog zbog čega ja nisam u mogućnosti da Vam pružim te
8 dokaze, uvaženi sudijo.

9 SUDAC ORIE: [simultani prijevod] Gospodine Martiću, da li Vi znate kada
10 ste po prvi puta osuđeni u hrvatskom sudu za granatiranje Zagreba.

11 OPTUŽENIK: Nije u pitanju samo granatiranje Zagreba, i ja nikada nisam
12 dobio nijedne optužnice, čak ni ovu od Vašeg Suda. Sve što sam znao o
13 optužnicama bilo je iz sredstava informisanja. Hrvatska je selektivno ubacivala
14 te optužnice, i ja samo sam iz sredstava informisanja do kojih sam mogao doći iz
15 njihovih pisanih medija saznavao, a tačno koliko godina stvarno nisam znao. Oni
16 to nažalost i danas rade, ne samo meni, nego rade većini naroda koji je, koji je
17 proteran, etnički očišćen, samo sa jednim ciljem...

18 SUDAC ORIE: [simultani prijevod] Da, ali ja ne želim od Vas čuti daljnje
19 izjave. Ja sam Vama postavio pitanje i Vaš odgovor mi je sasvim jasan. Vi znači
20 imate informacije samo iz štampe, i ne znate precizan datum ili godinu ili
21 mjesec Vaše prve osude. Hvala Vam.

22 OPTUŽENIK: Ne, ne, ne znam tačno, samo iz medija što znam.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDAC ORIE: [simultani prijevod] Gospodine Kastratoviću, Vi ste u više
2 navrata rekli ili barem u ovoj sudnici je rečeno da, zbog nedostatka podrške
3 nacionalne Vlade, gospodin Martić nije bio u stanju da se preda. Što se to točno
4 promjenilo? Kakva je to podrška, osim toga što su dane garancije za privremeno
5 puštanje na slobodu? Kakvu to podršku daje u ovom trenutku država čije
6 državljanstvo gospodin Martić ima? Kakva je to podrška? Možete li nam to, molim
7 Vas, objasniti u čemu je sada razlika? Ali, dakle, ne govorimo ovdje o
8 garancijama.

9 G. KASTRATOVIĆ: Pa vidite, ja ni... verovatno me niste sasvim dobro
10 razumeli ili možda ja to ne objašnjavam dovoljno precizno. Postojao je jedan
11 režim koji je bio takav kakav je bio. Taj režim 5. oktobra je otišao i on više
12 ne postoji. On je relikat. Jugoslavija je sada ušla u demokratske odnose.

13 Shvatajući značaj tih demokratskih promena, značaj vraćanja u
14 međunarodnu zajednicu, ona ispunjava sve uslove koje treba da ispuni da bi to
15 pravo vraćanja u međunarodnu zajednicu zadržala, odnosno ostvarila.

16 Jedan od tih razloga jeste i zakon koji je savezna Vlada donela o
17 saradnji sa Haškim tribunalom. Kad govorimo o tom zakonu mi ne govorimo samo o
18 garancijama. Gospodo sudije, ne zaboravite da istražitelji Tužilaštva u Hagu su
19 prisutni svuda i na svakom mestu. Sve su arhive otvorene, oni mogu da
20 saslušavaju, da snimaju, da razgovaraju i da traže pojedinačnu dokumentaciju i
21 time je Vlada pokazala svoju punu spremnost da saradnjuje /sic/ sa Haškim
22 tribunalom, u ime nekih većih i značajnijih političkih ciljeva.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Postavljeno je i pitanje, dakle, drugorazredno je pitanje da je ovaj
2 zakon u isto vreme ohrabrio ljude koje je Tužilaštvo optužilo, najčešće
3 paušalnim optužnicama, da se moraju i trebaju sami javiti jer bi u suprotnom
4 sigurno bili privedeni i ne bi imali ovo pravo koje mi danas nudimo ili molimo
5 da budemo, da moj branjenik privremeno bude pušten na slobodu upravo zbog toga
6 što temelje tražimo u tim njegovim ličnim prilikama, porodičnim prilikama, i u
7 ovoj podršci koju je na divan način izložio savezni ministar pravde.

8 Prisustvo saveznog ministra pravde ne možete ignorisati. Savezni
9 ministar pravde i otpravnik naših poslova naše ambasade, nisu ovde slučajno. Oni
10 iskreno veruju da su oni spremni da konsekventno taj zakon koji su doneli, da
11 provode, i don...i za to su do sada pružili puno dokaza.

12 To bi mi, to bi bilo korektno da Vam javno Tužilaštvo i samo prizna,
13 kako je primljeno u Beogradu i kako ini istražitelji, svetski policajci koji
14 rade za Tužilaštvo mogu svuda i na svakom mestu da dobiju svaki dokumenat koji
15 se traži. Dakle arhive su otvorene, saradnja je započela. Iz svega toga moramo
16 da donesemo zaključak i da zaboravimo šta je bilo, nego da zaključimo nešto
17 drugo, šta je sada.

18 Ono što je bilo dobro što ga više nije, što ne postoji. /nerazgovijetno/
19 Velike nesreće jednog naroda, jednog duba...dugotrajnog građanskog rata, i ne bi
20 bilo ni ovoga svega ni ovog današnjeg suđenja do deset godina muke. Tog Zakona,
21 tog naroda, ne mislim samo na Srpski narod, mislim i na, i na Albanski narod, i
22 na Muslimanski i na Hrvatski i na Srpski, itd. Kao što znate, građanski rat je
23 nesreća za svakoga.

24 Ali ja Vama samo upravo govorim o jednoj jedinoj stvari, a to je da
25 gospodin Martić je bio predstavnik jedne enklave, srpske enklave od, od oko
26 milion ljudi. Tamo više Srba više nema, i od pre već punih sedam godina on se ne
27 bavi politikom. On je mogao bar kad se vratio da počne da se bavi politikom, ali
28 on to više neće.

29
30

1 On kusi, on okušava onu nesreću koju je okusio njegov narod. I to su
2 uradili zbog čega? On /?danas/ je ovde i biti će ovde uvek kad god vi to budete
3 zahtevali. Ako to ne bude hteo dobrom voljom, tu mi imamo upravo ove garancije i
4 ove odredbe iz zakona, koje su vama dobro poznate, i procedure naših sudova po
5 kojima se donosi rešenje o pritvaranju i ekspedovanju onoga koji se ne pojavi
6 na...na...na...na bilo koju konferenciju ili na glavni pretres prinudno dovodi
7 opet sa lisicama pred ovaj Sud, bez nade da će biti pušten na slobodu pre nego
8 što ne bude definitivno presuđeno.

9 SUDAC ORIE: [simultani prijevod] Gospodine Kastratoviću, naglasak na
10 ovoj raspravi bio je na stavu savezne Vlade i Vlade Srbije. Da li biste se
11 složili sa mnom da je glavno pitanje stav optuženog, i ukoliko je to pozitivan
12 stav, da će naravno, podrška koju mu može dati Vlada biti od pomoći da se Sud
13 uvjeri da bi se trebalo uzeti u obzir privremeno puštanje na slobodu. Međutim,
14 sve što sam ja čuo do sada je to da je gospodin Martić rekao da "kad je došlo do
15 promjene režima i kada je vlast se opredijelila za suradnju sa Sudom, onda ću i
16 ja surađivati, a do tog trenutka meni je bilo nemoguće surađivati".

17 Istovremeno, svi izresci iz štampe koje smo mi ovdje primili sadrže
18 prilično snažne formulacije. Dakle, ja ne znam da li je Vaš klijent to tačno
19 rekao, ali možda to možete komentirati, on je rekao: "Ako me netko pokuša
20 uhapsiti, ja ću to smatrati terorističkim činom i učinit ću sve što se mora
21 učiniti pod tim okolnostima."

22 Mene zanima da li je došlo do promjene osobnog stava kod gospodina
23 Martića. Dakle, ne kad je riječ... ne govorimo sada o promjeni vlasti. Da li je
24 došlo do promjene osobnog stava u odnosu na ono što je on ranije govorio? Jer
25 ukoliko neko kaže: "Eh, ja sada moram ići, promijenio se režim pa više nemam
26 izbora", to je druga stvar. Mene zanima gdje je tu sada osobni stav. Nadam se da
27 se slažete sa mnom - osobni stav optuženog prva je stvar koja se treba uzeti u
28 obzir. Ja ne znam da li Vi želite odgovoriti na to pitanje ili možda gospodin
29 Martić želi odgovoriti na to pitanje.

30

1 Međutim, meni još uvijek nije sasvim jasno kakav je lični stav gospodina
2 Martića, jer mislim da je podrška Vlade ovdje manje važna.

3 G. KASTRATOVIĆ: Ja ću, ja ću dati reč mome branjeniku kasnije, ako mi
4 dozvolite, ali njegov lični stav eksplicite je iznet, u jednoj, u njegovom
5 fizičkom ponašanju, u njegovom subjektivnom stavu, pa potom u njegovom mentalnom
6 odnosu prema ovom Sudu. Fizičko, odnos prema ovom Sudu se /nerazgovijetno/
7 prijavio se svojoj Vladi, prijavio se gospodinu ministru, prijavio se onim
8 ljudima koji su tamo ovlašteni po ovom zakonu. Doveden je na aerodrom, ovaj, u
9 Amsterdam, preuzela ga je policija Tužilaštva, stavila mu je lisice i stavljen
10 je u Sud. Dakle, fizički on je prihvatio da bude uhapšen.

11 On je danas u isto vreme nam izgovorio i 15. maja to isto govorio: "Ja
12 sam to priznao promenu vlasti i režima, priznao sam taj...taj...taj...taj Sud i
13 tu međunarodnu zajednicu."

14 Pre toga su bili neki drugi politički odnosi i neke druge lične
15 okolnosti kao što su te presude u Hrvatskoj itd., i koga je...ga je dovodilo u
16 situaciju da se on na neki...na izvestan način /nerazgovijetno/. Prema tome, time
17 je odredio /nerazgovijetno/ subjektivni reko bih duhovni odnos prema Vama, time
18 što je došao ovde, što leži u zatvoru i što Vas moli da mu date slobodu i
19 uverava Vas da će i dalje poštovati integritet ovoga Suda i njegov autoritet,
20 upravo svedoči o tome na je on to već na izvestan način...

21 Vi mu ne možete uzeti za zlo samo to što se on nije odmah prijavio. Pa i
22 ostali se nisu prijavljivali. Ali imamo, nisu samo ovde u pitanju garancije
23 nešto na čemu temeljimo mi zahtev za ukidanje pritvora, nego njegov lični odnos
24 u okolnostima o kojima sam ja govorio; iseljenje njegovog naroda, bekstvo
25 njegovog naroda, izvla...povlačenje iz politike, režim koji je bio takav kakav je
26 bio, i sve ostalo. Kad sve to stavite skupa vi imate dovoljno dokumentacije da
27 prihvatite i da verujete da su sve te okolnosti sami po sebe doveli ga u ovaj
28 položaj u kome je on bio, da se krije i javna tužba je u pravu. I da više nije
29 hteo da se krije onda kad se promenila vlast i sam se prijavio. Njegove
30 porodične prilike svedoče o tome i garancije ove Vlade...

1 PREVODITELJ: Molimo govornika da pazi da ne dira mikrofon rukavom svoje
2 toge.

3 G. KASTRATOVIĆ: Molim Vas, oprostite, molim Vas. Dakle, jednostavno, ja
4 mislim da u ovim okolnostima koje pokušavam da deskriptivnije objasnim, leži
5 odgovor na Vaše pitanje, ali bi' Vas zamolio da bi bilo možda bolje da moj
6 branjenik, optuženi Martić i sam nešto oko toga kaže ukoliko sami niste
7 zadovoljni sa mojim odgovorom.

8 OPTUŽENIK: Pa gospodo, ponoviću manje-više da biste obratili pažnju šta
9 sam rekao. Posle etničkog čišćenja mog naroda čiji sam ja bio predsjednik, nisam
10 imao nikakve države, izbjeglica bez državljanstva. Zar je trebalo da budem
11 izručen ovdje kao hrvatski državljanin, jer oni su zahtijevali, pored onoga što
12 su me... što čitam iz štampe - te osuđen za ovo, za ono. Uglavnom je... nije mi
13 dozvolio gospodin da objasnim, svrha je bila... bilo da se ne dozvoli povratak
14 našem narodu; jedna, između ostalih, i najvažnija činjenica. Zar je trebalo da
15 ja pristanem da budem hrvatski državljanin i da onda dođem ovdje? Čekao sam da
16 se to završi, da dobijem državljanstvo, a stekao sam ga po svim uslovima, i tek
17 onda kad je donešena garancija, donešena...donešen zakon, moram ispraviti svog
18 branioca, nisam se javio za 25 dana, nego nakon 5 dana, ali ostalo sve je bilo
19 stvar procedure i rješavanje papirologije i, naravno, naše pripreme da bih došao
20 ovdje.

21 Ja opet ponavljam, milost od Suda ne tražim, tražim pravdu. I želim da
22 iz ovoga suda na kraju iziđe istina o svemu onom što se dešavalo u mojoj
23 Krajini. Dakle, ja ne molim nego očekujem pravdu. Toliko, hvala.

24 SUDAC ORIE: [simultani prijevod] Hvala. A sada bih želio uputiti jedno
25 pitanje Optužbi.

26 Vi ste u više navrata naglasili da još uvijek postoji opasnost da ovaj optuženi
27 pobjegne, da se dađe u bjekstvo. Da li imate neko objašnjenje, osim činjenice da
28 je u međuvremenu dopunjena optužnica? Da li Vi imate neko objašnjenje zašto on
29 nije pobjegao nakon što mu je zaprijetilo hapšenje po domaćem zakonu?

30

1 Znači, ukoliko postoji potreba da se pobjegne pred pravdom, zašto očekujete da
2 će on sada negdje drugdje da potraži utočište kad on to nije učinio u proljeće
3 ove godine?

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, očito je da je u proljeće
5 ove godine suočen sa zakonom o suradnji, optuženi tada napravio kalkulaciju i
6 zaključio da je u njegovom interesu da se preda. Mi, naravno, ne možemo biti u
7 potpunosti sigurni koji su sve faktori ušli u tu kalkulaciju, međutim, dokazi
8 sugeriraju da je ta kalkulacija nakon sedam godina u bjekstvu bila zasnovana na
9 strahu pred neposredno predstojećim hapšenjem, kombiniranim sa interesom da
10 dobije garancije svoje države koje je mogao dobiti samo ukoliko se preda. Prema
11 tome, u kalkulaciji je bio i strah pred hapšenjem i nada da će se dobiti
12 privremeno puštanje na slobodu.

13 A sada, zašto bi te stvari bile različite u budućnosti? Mi tvrdimo da se
14 ta kalkulacija može promijeniti i da je vjerojatno da će se promijeniti u bilo
15 kojem trenutku jer okolnosti pod kojima se ta kalkulacija radila su se
16 promijenile, odnosno promijenit će se.

17 Prva okolnost je ono što ste Vi već spomenuli, optužnica je
18 promijenjena. Znači, kalkulacija je sada različita zato jer je optužnica
19 proširena. To je sada jedna ozbiljnija optužnica. Prema tome, to mijenja
20 kalkulaciju.

21 Osim toga, sada već postoji izvjesno iskustvo sa Zakonom o suradnji. U
22 vrijeme kada se optuženi predao, u maju, očekivao je da će svi bjegunci vrlo
23 brzo biti uhapšeni, međutim to se nije dogodilo. U stvari, došlo je samo do
24 jednog jedinog hapšenja. Broj ljudi koji su još i dalje u bjekstvu, postoje
25 ljudi koji su i dalje u bjekstvu, i to dapače, neki ljudi koji su nam veoma, na
26 položajima veoma visokog profila u Srbiji su i dalje u bjekstvu i oni nisu još
27 uhapšeni.

28
29
30

1 Prema tome, na osnovu svega toga ta će kalkulacija biti različita.
2 Naravno, te će se kalkulacije razlikovati od dana do dana ukoliko optuženi bude
3 pušten na slobodu. Međutim, na osnovu okolnosti pod kojima se on predao, koje su
4 tada bile jedinstvene, i na osnovu njegovog prethodnog ponašanja, na osnovu
5 njegovog odbijanja da on dođe na ovaj Sud i da se preda kad ga ništa nije
6 sprječavalo da to učini, sve to sugerira da je veoma vjerovatno da bi jednoga
7 dana moglo doći do toga, a on će naravno imati vremena da se za to pripremi ako
8 bude privremeno pušten na slobodu, da će jednoga dana on ponovo potražiti
9 utočište bilo u svojoj vlastitoj zemlji, bilo pod lažnim imenom u nekoj drugoj
10 zemlji. Prema tome, on će, ako bude privremeno pušten na slobodu, imati vremena
11 da to pripremi.

12 Isto tako, ranije je postavljeno pitanje kada je optuženi postao
13 svjestan činjenice da je protiv njega podignuta optužnica. Skrećem Vašu pažnju
14 na dodatak broj 1, to je članak od 26. jula 1991. godine, 1995. godine, to je
15 dan nakon što je potvrđena prva optužnica protiv ovog optuženoga. U tom članku
16 optuženi govori o toj optužnici. Prema tome, on je samo jedan dan nakon
17 donošenja optužnice, 26. jula 1995., znao da optužnica postoji.

18 SUDAC ORIE: [simultani prijevod] Još jedno kratko pitanje za Vas. Ako se
19 dobro sjećam Vi ste rekli da je breme dokaza da se on neće dati u bjekstvo na
20 ramenima optuženog. Što je pravna osnova za tu Vašu tvrdnju?

21 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja sam se poslužio presudom
22 ovoga Suda u predmetu *Jokić*.

23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Tamo je donešen takav zaključak nakon što je preispitana sudska praksa
2 ovoga Suda. To je 20. februar 2002., paragraf 17, predmet *Jokić*. Tamo je taj
3 zaključak donesen.

4 Ja smatram da je, da su i sva druga Raspravna vijeća koja su
5 raspravljala o tom pitanju - uz izuzetak izdvojenog i protivnog mišljenja suca
6 Robinsona u jednom predmetu - također došla do istog zaključka.

7 Isto tako, želio bih napomenuti da je odluka o privremenom puštanju na
8 slobodu u predmetu *Brđanin*, od 25.07.2002, u paragrafima 16 i 22, da je
9 Raspravno vijeće tamo zaključilo ne samo da ta obaveza dokazivanja stoji na
10 optuženom, nego da se radi o jednoj bitnoj obavezi, velikoj obavezi.

11 /Nerazgovijetno/ dozvolite mi da kažem još jednu stvar, a to je: Optužba
12 također tvrdi da dokazi sugeriraju da ovaj optuženi predstavlja opasnost za
13 žrtve, svjedoke i druge osobe, a to je drugi dio uslova iz pravila 65(B). Mi
14 nismo ovdje govorili o tome, međutim to se nalazi u našim pismenim dokumentima,
15 na osnovu naših dokaza mi smatramo da postoji i taj rizik.

16 SUDAC ORIE: [simultani prijevod] Hvala.

17 SUDAC LIU: [simultani prijevod] U redu, mislim da je to sve za ovu
18 današnju raspravu o privremenom puštanju na slobodu gospodina Martića.

19 Da, gospodine Kastratoviću?

20 G. KASTRATOVIĆ: Ne bih na, odgovarao na ovo razmišljanje gospodina
21 tužioca jer on ide sa paušalnim ocenama kao da je ukidanje pritvora trgovački
22 posao, prodaja akcija na berzi i danas je 'oću, danas neću. Kalkulacija je
23 jedno, a to je stvar njegove, šta se u njegovoj glavi može dogoditi. Može se
24 dogoditi da izvrši samoubistvo, ili može da u međuvremenu ima, dobije tešku
25 bolest i da nikada više ne dođe u Hag, da umre.

26

27

28

29

30

